

Gaujas Nacionālā parka (GNP) dabas aizsardzības plāna projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Sanāksmes norises laiks: 2022. gada 06. septembris, plkst. 12:00

Sanāksmes norises vieta: Krimuldas Tautas nams (Parka iela 1, Ragana, Krimuldas pagasts, Siguldas novads);

Sanāksmi vada: Aiga Kāla, dabas plāna izstrādes vadītāja, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve

Sanāksmi protokolē: SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, vides speciāliste Baiba Paegle (konspektīvs protokols sastādīts pēc diktoфона ieraksta).

Dalībnieku saraksts: pieejams uz pieprasījumu

Sanāksmi atklāj SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve **Aiga Kāla** un iepazīstina ar sanāksmes dienas kārtību, sanāksmes norisi un informāciju par turpmāko līdzdalību.

Sanāksmes turpinājumā Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības departamenta direktore **Gita Strode** iepazīstina klātesošos ar dabas aizsardzības plāna (turpmāk tekstā – DA plāns) izstrādes procesu un sniedz informāciju par Gaujas nacionālā parka (turpmāk tekstā – GNP) statusu. Tiek skaidrots, kas ir DA plāns un kāda ir DA plāna izstrādes kārtība. Skaidro klātesošo iespējas iesaistīties dokumenta apspriešanā un sagaidāmās izmaiņas pēc DA plāna izstrādes.

Sanāksmes turpinājumā **Andris Klepers**, dabas aizsardzības plāna izstrādē iesaistītais tūrisma eksperts, informē klātesošos par GNP nozīmīgumu Latvijai un tūrisma nozarei. Sniedz informāciju, ka pa GNP ceļiem un robežceļiem ir konstatēti 12 miljoni automašīnu braucieni gadā un tuvu pie 4 miljoniem ir GNP apmeklējumu gadā, nevienā citā īpaši aizsargājamā dabas teritorijā šāds apmeklējumu skaits nav. Sniedz piemērus apmeklētāju skaitam konkrētos GNP objektos. Skaidro karti, kurā ir atzīmēti eksporta uzņēmumi, blīvāk apdzīvotas teritorijas, kurās ir lielāks pieprasījums pēc rekreācijas un atpūtas pakalpojumiem, kā arī attālākās zonas. Īsi ieskicē mājsaimniecību aptaujas veikšanas procesu un prezentē iegūtos aptaujas rezultātus. Skaidro iegūtos rezultātus arī no GNP apmeklētāju aptaujām. Noslēdz prezentāciju ar aptauju rezultātiem saistībā ar maksas apsvērumiem taku u.c. objektu lietošanā.. Sniedz komentāru, cik vērtīgi ir nosargāt GNP vērtības, kā arī kādu peļņu no šo vērtību saglabāšanas un tūrisma var gūt.

Sanāksmes turpinājumā SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, vides speciāliste **Anete Pošiva-Bunkovska** informē klātesošos par DA plāna dokumenta saturu, par GNP DA plāna ietvaros veiktajām izpētēm un par citiem pasākumiem, kas norisinājušies DA plāna izstrādes laikā, kā arī sniedz informāciju par saņemto priekšlikumu izvērtējumu. Skaidro klātesošajiem par GNP DA plāna ietvaros veikto inventarizāciju rezultātiem, veikto izpēti tūrisma jomā, par ainavu izvērtējumu, un citām veiktajām izpētēm. Sniedz informāciju par apsaimniekošanas pasākumu sasaisti ar GNP aizsardzības un apsaimniekošanas mērķiem. Speciāliste iepazīstina ar GNP mērķiem, plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem GNP DA plānā, ar GNP esošo zonējumu un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu. Skaidro sagatavotā (piedāvātā) zonējuma pieeju un demonstrē kartes, kurās attēlots esošais funkcionālais zonējums un funkcionālā zonējuma priekšlikums. Prezentē piedāvātā

zonējuma izmaiņu platību kopsavilkumu un zonējuma izmaiņu kopsavilkumu. Informē klātesošos par galvenajiem nosacījumiem individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos (IAIN) un īsi par turpmākajiem soļiem DA plāna izstrādē.

Aiga Kāla aicina sanāksmes dalībniekus uzdot jautājumus par DA plāna izstrādi.

Sanāksmes dalībnieks 1 vēlās saprast, kāpēc ar īpašnieku nav noslēgts līgums par 2,7 km garo Amatas takas daļu, kas iet gar viņa zemes īpašumu.

Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvis R. Auziņš sniedz atbildi, ka Amatas taka un arī citas takas iezīmētas un atrunātas iepriekšējā DA plānā, un, ka tajās nedrīkst ierobežot kustību un tām netika sagatavoti atsevišķi skaņojumi (atbildoši likumdošanai tajā laikā).

Sanāksmes dalībnieks 1 komentē, ka senā taka gāja pa otru pusi, bet runa ir par atļauju, kurai 10 gadu termiņš ir beidzies.

Klātesošie diskutē par takas līgumu un takas izveidi GNP ietvaros.

Aiga Kāla noslēdz diskusiju ar komentāru, ka nepieciešams šo līgumu apskatīt abām pusēm un uz šīs bāzes pieņemt lēmumu, kā arī nosūtīt līguma kopiju uz norādīto dabas plāna izstrādātāju e-pastu, lai eksperti to varētu izvērtēt.

Sanāksmes dalībnieks 2 jautā par 5 ha zemes gabalu Murjāņos, kas robežojas ar Lojas upi. Līdz šim viena trešdaļa no tā bija dabas lieguma zona, bet tagad viss šis zemes gabals ir iekļauts dabas lieguma zonā. Kā būtu jārikojas šajā situācijā?

Anete Pošiva-Bunkovska sniedz atbildi, ka lielāko daļu šīs teritorijas aizņem aizsargājamais mežu biotops, kurš līdz šim nebija inventarizēts, jo šajā gabalā netika izstrādāts meža apsaimniekošanas plāns. Zemes īpašnieks var rīkoties atbilstoši esošajam zonējumam šajā brīdī.

Sanāksmes dalībnieks 2 komentē, ka esot ieguldījis lielus līdzekļus, lai šogad šo zemes gabalu iegādātos un pēc šī plāna īstenošanas šim zemes gabalam vērtība būs pazeminājusies saistībā ar piedāvāto zonējumu.

Anete Pošiva-Bunkovska sniedz atbildi, ka, pirmkārt, DA plāna apstiprināšana nekādā veidā neietekmē to, kas notiek ar IAIN un zonējumu vairākus gadus, jo jaunais IAIN nepieņem tik ātri. Otrkārt, jums prasītu eksperta atzinumu būvniecībai teritorijā, kurā konstatēts biotops, līdz ar to, ja ir plāns būvēt, tad būvniecības jautājumus ir jāsāk jau virzīt uz priekšu, bet ekspertiem būtu jāizvērtē, vai šajā teritorijā ir iespējama būvniecība un ar kādiem nosacījumiem.

Sanāksmes dalībnieks 2 papildina, ka, ja maina zonējumu, tad īpaši aizsargājamās dabas teritorijas zonā ir jāprasa atļauja, kas ierobežo zemes gabala lietošanas tiesības.

Anete Pošiva-Bunkovska sniedz atbildi, ka, ja tiek mainīts zonējums un individuālie noteikumi, tad vēlreiz notiek procedūra, jau no ministru kabineta puses un vēlreiz tiek apziņoti

visi īpašnieki, bet jūsu gadījumā arī šobrīd Valsts Vides dienests jums prasīs eksperta atzinumu, kur tiks konstatēts tieši tas pats.

Sanāksmes dalībnieks 2 jautā, kur ir redzams šis biotops, līdz šim tas nav redzēts.

Anete Pošiva-Bunkovska sniedz atbildi, ka tas tika inventarizēts šī gada vasarā un tas parādīsies dabas datu pārvaldības sistēmā (DDPS) "Ozols".

Gita Strode papildina, ka normatīvajā aktā izmaiņas nestāsies spēkā tūlīt, nekas nemainīsies vēl vismaz 3-4 gadus, tas nozīmē, ka, ja zemes apbūves dokumenti tiks kārtoti jau šobrīd un būvniecība tiks akceptēta, tad stājoties spēkā izmaiņām regulējumā, darbojas tiesiskās paļāvības princips, kas ļauj pabeigt iesākto darbību.

Sanāksmes dalībnieks 2 jautā, ko darīt, ja nevēlas veikt nekādus būvniecības darbus tuvāko 3 gadu laikā.

Gita Strode sniedz atbildi, ka pēc 3 gadiem, ja tiek virzīti noteikumi un likumprojekts, kā arī tiek mainīts kaut kas šī brīža regulējumā, tad tajā brīdī, kad valstī tajā likumā vēl nekas nemainās, dabas aizsardzības pārvaldei ir visiem zemes īpašniekiem, uzsākot virzīt izmaiņas noteikumos vai likumā, ir jāsūta informatīvas vēstules. Zemes īpašniekiem tiks darīts zināms, kad noteikumi tiek virzīti uz MK noteikumu. Lieguma zonas tiek liktas tajās vietās, kurās ir dabas vērtības, lai tā saglabātu. Vienīgais risinājums ir izvērtēt būvniecības ieceres plānu un konkrēto vietu ieskicēt un līdz 26. septembrim atsūtīt konkrēti, kurā vietā apbūve varētu būt, lai eksperti spētu izvērtēt, vai un ar kādiem nosacījumiem tas ir iespējams.

Sanāksmes dalībnieks 3 jautā, vai ir plānots veikt kādus jauninājumus ūdenstūrismā, lai tas nepārklātos ar pārējiem tūrisma veidiem un netraucētu viens otram, līdz ar to varētu izveidot savādāku maršrutu, kas varētu tikt uzsākts citur. Otrs jautājums, vai tā ir taisnība, ka ir doma liegt mehāniskā transporta veidu pārvietošanos GNP noteiktās zonās.

Andris Klepers sniedz atbildi, ka GNP ūdenstūrisms ir pieprasītākais Latvijā un risinājums ir, pirmkārt, visas ūdenstūristu apmetnes ir sadalītas pēc to pieejamības, pēc pakalpojuma līmeņa un vai tur ir privātais apsaimniekotajos, vai ir pieejama ūdens nolaišanas vieta, laivu izņemšanas vieta, kur var piekļūt ar transportu, bet risinājumi ir vairāki. Ir vairākas vietas, kas ir ieteiktas, ir vairāki kempingi un brīvdienu mājas, kurām ir rekomendācija, ka tur var vairāk uzņemt ūdenstūristu plūsmu. Tām apmetņu vietām, kur iet dabiskās brauktuves klāt, šie ceļi nav ikdienā izmantojami ceļi, tur tiks likti ierobežojumi, līdz ar to tiek mazinātas autotūristu iespējas nokļūt šajās apmetnēs, kas primāri paliek ūdenstūristiem un kājām gājējiem, kā arī velotūristiem. Vieta, kas ir ieteikta no jauna, ir pie Skaļupēm. Tūrisma uzņēmējiem klastera ietvaros paredzēta kopējās izpratnes panākšana, kādā veidā tiek radīti līdzīgi noteikumi visiem arī rekomendējot privātās vietas, radot mazāku spriedzi uz esošajām bezmaksas vietām.

Anete Pošiva – Bunkovska atbild, ka aizliegums pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem attiecas uz stingrā režīma un dabas lieguma zonu ārpus ceļiem (izņemot apsaimniekošanai u.c.), citās zonās ārpus dabiskajām brauktuvēm.

Andris Klepers aicina izteikt konkrētus priekšlikumus situācijas uzlabošanai.

Sanāksmes dalībnieks 3 turpina, ka komunikācija ar operatoriem ir jāuzlabo un GNP darbiniekiem, lai veicinātu sadarbību.

Andris Klepers sniedz atbildi, ka GNP tūrisma biedrība, kas darbojās uz tūrisma uzņēmēju klastera principiem, ir dialogu platforma, kurā tiekas uzņēmēji, dabas aizsardzības pārvalde un tūrisma pētnieki, kur šie uzņēmēji piedalās lēmuma pieņemšanā. **Andris Klepers** aicina pievienoties šai biedrībai.

Sanāksmes dalībnieks 3 komentē, ka pārtrauca aktīvi sadarboties ar parku.

Andris Klepers aicina, ka, ja ir kāds konkrēts priekšlikums par šīm apmetņu vietām, tad varam piefiksēt.

Sanāksmes dalībnieks 3 komentē, ka tika sūtītas vēstules un atbildes nav saņemtas, kā arī vēlās, lai konkrēti parāda, kur ir šīs dabas aizsargājamās vietas.

Andris Klepers atbild, ka DA plāna izstrādes laikā nav saņemta neviena vēstule, kam nebūtu sniegta atbilde par tūrisma jautājumiem.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par vēstuļu un priekšlikumu saņemšanu.

Sanāksmes dalībnieks 1 jautā, vai bioloģiskās attīrīšanas iekārtas nevarēs izmantot.

Anete Pošiva-Bunkovska sniedz atbildi, ka ir konstatēts, ka tur, kur ir bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, tās nefunkcionē pietiekami labi. Tās, kuras ir esošās, varēs tuprināt funkcionēt, bet veidojot jaunu apbūvi eksperti iesaka, ka dabas lieguma zonā būtu jāparedz hermētiskās (izvedamās tvertnes), jo tās ir drošākas. Tas attiecas tikai uz upju ielejām dabas lieguma zonā.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par bioloģisko attīrīšanas iekārtu izmantošanu, ierobežošanu un efektivitāti.

Gatis Eriņš komentē, ka bioloģiskā attīrīšanas iekārtas noārda slāpekļa piesārņojumu sadzīves notekūdeņos, tās netiek galā ar fosfora piesārņojumu. Bioloģiskās attīrīšanas iekārtas nav efektīvākais veids sadzīves notekūdeņu attīrīšanai, tās ir kā labākais aiz septiņiem, bet tās nenodrošina pilnvērtīgu sadzīves notekūdeņu attīrīšanu. Līdz ar to, ekoloģiski jutīgas sistēmas, kas saistītas ar ūdeņiem un nabadzīgu barības vielu daudzumu, tur šī liekā pieplūde ar fosfora savienojumiem ir tas, kas eitroficē ūdeņu sistēmas un tas nav par vienu noplūdi, bet par principu.

Sanāksmes dalībnieki turpina diskutēt par bioloģisko attīrīšanas iekārtu izmantošanu, ierobežošanu un efektivitāti.

Lūcija Kursīte komentē, ka jautājums par hermētiskajām tvertnēm (izsmeļamajām bedrēm) tiek piefiksēts, punkts IAIN tiks precizēts, bet vēlreiz uzsver, ka prasībā par hermētiskajām tvertnēm neattiecas uz visu GNP un uz esošajām iekārtām.

Sanāksmes dalībnieks 1 komentē, ka vajag precizējumus par bioloģisko iekārtu efektivitāti un izvērtējumu.

Aiga Kāla komentē, ka slēgtas tvertnes ir noteikti tīrākas, bet vai tās ir samērojamas, eksperti precizēs šo prasību.

Sanāksmes dalībnieks 4 vēlas precizēt par meža apsaimniekošanu ainavu aizsardzības zonā. Vai tur joprojām būs nepieciešams izstrādāt meža apsaimniekošanas plānu .

Gatis Eriņš atbild, ka nē, meža apsaimniekošanas plāns ainavu zonā galvenās cirtes veikšanai nebūs nepieciešams. Attiecībā uz kailcirtes platību saglabājās iepriekšējie nosacījumi, atvieglojās nosacījumi uz detalizācijām, uz meža augšanas tipu apvienošanu vienā kailcirtes platībā. Meža apsaimniekošanas plāns ir vajadzīgs tikai specifiskos gadījumos, ja ir biotopu apsaimniekošana vai ainavu atjaunošanas/apsaimniekošanas pasākumi, kas nav klasiski meža apsaimniekošanas pasākumi.

Sanāksmes dalībnieks 4 komentē, ka viņam ir ozolu meži, kas tagad ir iekļauti biotopā. Kāpēc viņam stādīt platlapju kokus, ja pēc tam uzliek biotopu.

Gatis Eriņš atbild, ka attiecībā uz ozolu mežiem un biotopiem, tas slietns, kad šis ozolu mežs sasniedz kvalitāti, kas atbilst biotopam, iestājas pēc 70 līdz 80 gadiem, kad tas ir sācis augt, un arī ne visos gadījumos, jo biotopu izdalīšanas nosacījumi paredz, ka ir jāizpildās noteiktam sugu sastāvam un ir jābūt zināmai dabiskuma pakāpei.

Sanāksmes dalībnieks 4 uzskata, ka neitrālās zonas nevajag samazināt tik krasi, lai vieglāk ir sadalīt zemes gabalus. Komentē, ka vajadzētu atvieglot migrējošo putnu ierobežošanu GNP teritorijā, lai nevajadzētu nodarboties ar malumedniecību, jo oficiāli to darīt nedrīkst. Būtu jāatvieglo šī procedūra.

Anete Pošiva-Bunkovska sniedz atbildi uz pirmo komentāru, ka konsultatīvajā grupā jau tika secināts, ka dažos teritorijas plānojumos ir noteikts zemes dalīšanas ierobežojums ainavu aizsardzības zonā. IAIN notiekumos nav iekļauti nosacījumi zemes dalīšanai ainavu zonā. DA plānā ir iekļauta rekomendācija mainīt šo nosacījumu, izstrādājot jaunus novadu teritorijas plānojumus, kas ir jāizstrādā līdz 2025. gadam.

Gita Strode sniedz atbildi uz otro komentāru, ka migrējošo putnu šaušanas un biedēšanas aizliegums izriet no ES direktīvu prasībām. GNP kā aizsargājama teritorija ir noteikta arī putniem. DAP izņēmumu gadījumos izsniedz atļaujas šaušanai un biedēšanai, bet ne tajās aizsargājamās teritorijās, kuras ir noteiktas arī putnu aizsardzībai. Par katru atļauju DAP atskaitās par izņēmumiem (izsniegtajām atļaujām) un ja tā tiktu izsniegta ĪADT, kura ir dibināta putniem, Latvijai varētu ierosināt pārkāpumu procedūru.

Sanāksmes dalībnieks 1 jautā par meža īpašnieku kompensācijām.

Gita Strode komentē, ka galvenais kļūšanas akmens ir adekvātu kompensāciju trūkums, ka sistēmas atšķiras katrā valstī un nav vērts tās salīdzināt. Nākamajā Lauku attīstības

programmas periodā, kas stāsies spēkā no nākošajā gadā, Eiropas komisija ir norādījusi, ka kompensācijas būtu jāpalielina. Par konkrētām summām informācijas klātesošajiem nav.

Sanāksmes dalībnieki diskutē par termiņiem likumos un likumu godīgumu.

Sanāksmes dalībnieks 1 komentē, ka viņam ir zināmas teritorijas kaimiņos, kurās nav atrasts biotops, bet kur atrodas vērtīgi zālāji.

Anete Pošiva-Bunkovska atbild, ja ir aizdomas, ka kādā zālājā eksperts nav pieņēmis lēmumu atbilstoši situācijai dabā, jāsūta informācija Dabas aizsardzības pārvaldei, lai tiktu nosūtīti eksperti uz konkrēto vietu un pārbaudītu to.

Gita Strode skaidro, ka DDPD "Ozols" katram zālājam ir poligons ar noteiktu krāsu. Pelēkā krāsa nozīmē, ka nav BVZ. Pie katra poligona var atrast ierakstu ar informāciju, kad un kurš eksperts ir gājis apsekot, kāds ir slēdziens. Ja šķiet, ka informācija ir nekorekta, lūdzam sniegt informāciju, mēs to pārbaudīsim. Visu interesēs ir kļūdas novērst, tāpēc ir jāsniedz informācija, ja rodas šaubas.

Aiga Kāla sanāksmes noslēgumā skaidro, kāpēc nepieciešama sabiedrības līdzdalība, pateicas klātesošajiem un aicina sniegt priekšlikumus līdz 26. septembrim.

Aiga Kāla slēdz sanāksmi.